

Adam Czarnowski

JESZCZE O MUSZYŃSKICH NAZWACH

Artykuł Małgorzaty Przybosiowej i Łucji Przybosiówny, zamieszczony w *Almanachu Muszyny* 1997 na str. 87-92, znakomicie wzbogaca znajomość muszyńskiego świata. Warto kontynuować tę tematykę, a może nawet podjąć prace nad „Słownikiem muszyńskich nazw geograficznych” (obszaru dawnego Kresu Muszyńskiego), sięgając do starych akt katastralnych, map itp. Wydaje mi się jednak, że treść haseł nie powinna zawierać nazw obiektów (np. cerkwi, szkółek leśnych itp.), bo to już zakres słownika krajoznawczego — chyba, że i na taki przyjdzie kiedyś pora.

Do wspomnianego artykułu pragnę przekazać szereg uzupełnień.

Dział nazw terenowych — wsi i obszarów niezamieszkałych:

Andrzejówka — pierwotnie Ondrzeyowa, wieś lokowana w 1352 roku.

Czerzeże — polana na Jaworzynce, wykarczowane miejsce (z języka ruskiego)*.

Dubne — szczyt w grupie Zimnego oraz wieś nad potokiem Smereczek, zwanym dawniej Dębny, lokowana w 1603 roku (zapewne powtórnie) jako Staszkowa Wola. Nazwa Dubne pochodzi od dębów (z języka ruskiego)*.

Foluszne — przysiółek nad Potokiem Szczawnik, u początku wsi Złockie. Nazwa pochodzi od folusza poruszanego siłą wody (z języka holenderskiego). Później był tam młyn.

Muszyna — dawna nazwa rzeki, zwanej dziś Muszynką.

Rzeka Muszynką

Pocztówka z lat trzydziestych (ze zbiorów *Almanachu Muszyny*)

Muszyna — nazwa miejscowości występująca już w XIII wieku w różnych dokumentach i wersjach, np.: Mussina, Musszyna, Muszina itp. Pochodzenie nazwy trudne do ustalenia, występuje ona w wielu językach i krajach. Np. na Ukrainie uroczysko koło Kijowa, tamże rzeka Muszynka, Muszyńska Dolina koło Sambora, Muszyn na Litwie, koło Poznania — Muszyńska Góra. Co ciekawe, nawet w Afryce, w dorzeczu Zambezi, znajdujemy nazwę Muszinga, co oznacza wąwóz.

Na Kamieńcu — nazwa obszaru w obrębie koryta Popradu, w ciasnej jego pętli przy Muszynie; rozległe kamieńce, wyspa, tradycyjne miejsce lokalizacji kładek i mostu.

Stupne — polana, osiedle (?) na południe od szczytu Dubnego. Nazwa może pochodzić od stępy, przyrządu do mielenia kasz (z języka ruskiego)*.

Szczawnik — Szczawniczek i liczne podobne nazwy w okolicy na północny wschód od Muszyny (Szczawna Góra, Szczawiczne, polana Szczawna, potok Szczawny). Nazwy pochodzą od szczaw czyli wód mineralnych, które mają tutaj smak kwaskowy — szczypiący. Miejscowa ludność nazywała do niedawna takie wody: kwaśnymi wodami.

Zdziar — szczyt w grupie Zimnego (wys. 838 m npm). Nazwa pochodzi od obszaru wypalonego lasu pod gospodarkę rolną czy wypas (z języka ruskiego)*.

Złockie — na północ od Muszyny, również zespół uzdrowiskowy. Wieś lokowana w 1580 roku (zapewne powtórnie). Nazwa kojarzy się ze złotem; wspomina o nim Długosz w tzw. „Testamencie Wydźgi”. Jeśli przyjąć ten tekst za wiarygodny, to owo „złoto” kojarzy się z żółto-rdzawym nalotem przy wpływie okolicznych żelazistych źródeł mineralnych.

Dział nazw domów:

Pod Basztą — właściwa nazwa pensjonatu przy ulicy Lipowej 1 (popularnej „Szwarzówki”). Nazwa pochodzi od sąsiedniego wzgórza Baszta.

Koci Zamek — potoczna nazwa domu na stoku Malnika, przy ulicy Ogrodowej. Pochodzenie nazwy być może wiąże się z „koczym zamkiem”, czyli miejscem — obozem obronnym z wozów, które ustawiano doraźnie w czasie walk.

Adria, **Bristol** — zakwalifikowane w ubiegłorocznym artykule jako dwuznaczeniowe, pochodzą od nazw miast we Włoszech i Anglii. Były modne dla nazywania hoteli, restauracji, kin — jako symbole szczególnych uroków, bogactwa. Są to więc raczej nazwy upiększające.

Uwagi do bibliografii zesłorocznego artykułu:

Wydaje się, że niektóre z pozycji można by pominąć, gdyż powtarzają jedynie zdawkowo informacje, nie wnosząc nowych.

Pozycja 10 wykazu powinna brzmieć: Adam Czarnowski: *Dolina Popradu*, Warszawa 1982 r.

Przyjmując szeroki zakres bibliografii należałoby może uwzględnić: A. Czarnowski, *Wczoraj, dziś i jutro doliny Popradu*, w: „Wierchy”, R. 28: 1959; W. Krygowski, *Beskidy, Wyspawy, Sądecki*. Warszawa 1977.

*) Przyjąłem słownictwo używane przez Łemków, zapożyczone m.in. od osadników włoskich i ruskich, nazywanych potocznie Rusnakami.